

Õiguskantsler

Adressaat
Aadress

Teie 29.02.2012 nr

Õiguskantsler 19.03.2012 nr 6-1/120339/1201151

**Seisukoht vastuolu mittetuvastamise kohta
Tõlkimise kulu kohtus**

Austatud

Pöördusite avaldusega minu poole ja avaldasite pahameelt riigilõivuseaduse §-s 58¹ sisalduva regulatsiooni üle, mis näeb ette kohustuse tasuda kohtus tõlgi poolt võõrkeelse dokumendi ja kohtuistungil tõlkimise eest.

Tutvusin Teie avaldusega ning märgin, et riigilõivu nõudmise juures on oluline arvestada lisaks menetlusabi saamise võimalustega, mistõttu leian, et **nii kaua, kui seadused näevad ette võimaluse anda majandusliku olukorra tõttu maksevõimetule kohtusse pöördujale tõlke või muude kohtukulude tasumiseks menetlusabi, ei ole tõlkimise eest riigilõivu nõudmine Eesti Vabariigi põhiseadusega vastuolus.**

Nii näeb halduskohtumenetluse seadustik ette:

„§ 110. Menetlusabi andmine

(1) Menetlusabi on riigipoolne abi menetluskulude kandmiseks. Menetlusabina võib kohus isiku taotlusel määrata, et menetlusabi saaja:

- 1) vabastatakse täielikult või osaliselt riigilõivu või kautsjoni tasumisest või muude kohtukulude või menetlusdokumentide tõlke kulude kandmisest;
  - 2) võib tasuda riigilõivu, kautsjoni või muud kohtukulud või menetlusdokumentide tõlke kulud osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul perioodiliste maksetena;
  - 3) ei pea maksma tasu menetlusabi korras määratud advokaadi õigusabi eest või ei pea seda tegema kohe või täies ulatuses;
  - 4) vabastatakse täielikult või osaliselt kohustusliku kohtueelse menetlusega seotud kuludest või nähakse ette nende tasumine osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul.
- (2) Menetlusabi andmisele advokaadi õigusabi eest tasumisel kohaldatakse käesolevas peatükis sätestatud üksnes niivõrd, kuivõrd riigi õigusabi seaduses ei ole sätestatud teisiti.“

Ka tsiviilkohtumenetluse seadustikus sisaldub sarnane regulatsioon:

„§ 180. Riigipoolse menetlusabi andmine menetluskulude kandmiseks

(1) Menetlusabi on riigipoolne abi menetluskulude kandmiseks. Menetlusabina võib kohus isiku (edaspidi *menetlusabi saaja*) taotlusel määrata, et menetlusabi saaja:

- 1) vabastatakse täielikult või osaliselt riigilõivu või kautsjoni maksmisest või muude kohtukulude või menetluskulude ja kohtulahendi tõlke kulude kandmisest;
- 2) võib tasuda riigilõivu, kautsjoni või muud kohtukulud või menetluskulude või kohtulahendi tõlke kulud osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul;
- 3) ei pea maksma tasu menetlusabi korras määratud advokaadi õigusabi eest või ei pea seda tegema kohe või täies ulatuses;
- 4) vabastatakse sissenõudjana Eesti Vabariigi arvel täielikult või osaliselt täitemenetlusega seotud kuludest või kohtumenetluses kohtutäituri vahendusel menetluskulude kättetoimetamise kuludest või nähakse ette nende tasumine osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul;
- 5) vabastatakse Eesti Vabariigi arvel täielikult või osaliselt eestkoste teostamisega seotud kulude kandmisest ja eestkostjale tasu maksmisest;
- 6) vabastatakse täielikult või osaliselt kohustusliku kohtueelse menetlusega seotud kuludest või nähakse ette nende tasumine osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul;
- 7) vabastatakse Eesti Vabariigi arvel osaliselt või täielikult lepitusmenetluse kuludest käesoleva seadustiku § 4 lõikes 4 sätestatud juhul.

(2) Menetlusosalise, kes on mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või kelle elukoht on mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, võib Eestis menetlusabi andmisel vabastada Eesti Vabariigi arvel kohtu nõutud ja menetlusabi taotleja esitatud dokumendi tõlkimise kulust või määrata kulude kandmise osamaksetena kohtu määratud tähtaja jooksul, kui dokument on vajalik asja lahendamiseks.

(3) Menetlusosalise, kes on mõne muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või kelle elukoht on mõnes muus Euroopa Liidu liikmesriigis, võib Eestis menetlusabi andmisel vabastada menetlusega seotud sõidukulude kandmisest või määrata kulude kandmise osade kaupa, kui seaduses on sätestatud menetlusosalise isikliku kohaloleku vajadus või kui kohus peab seda vajalikuks.

(4) Menetlusabi andmisele advokaadi õigusabi eest tasumisel (riigi õigusabi) kohaldatakse käesolevas jaos sätestatud üksnes niivõrd, kuivõrd riigi õigusabi seaduses (RT I 2004, 56, 403) ei ole sätestatud teisiti.“

Lisaks märgin, et justiitsminister on mulle varasemalt vastanud, et juhul, kui kinnipeetaval ei ole endal raha või ei ole lähedasi, kes teda toetaksid, siis on kinnipeetaval võimalik saada sissetulekut tööd tehes. Minister selgitas, et kinnipeetavate majandustöödele määramisel rakendatakse põhimõtet, mille kohaselt jaotatakse töökohad selliselt, et karistuse kandmise ajal oleks võimaluse korral enamik kinnipeetavaid teatud perioodi vältel hõivatud tööga.

Lugupidamisega

Indrek Teder